

(א) זיק סח: [עד:]
(ב) זככות ימי: [עד:]
(ג) זככות זכ: [עד:]
(ד) זככות זכ: [עד:]
(ה) זככות זכ: [עד:]
(ו) זככות זכ: [עד:]
(ז) זככות זכ: [עד:]
(ח) זככות זכ: [עד:]
(ט) זככות זכ: [עד:]
(י) זככות זכ: [עד:]
(יא) זככות זכ: [עד:]
(יב) זככות זכ: [עד:]
(יג) זככות זכ: [עד:]
(יד) זככות זכ: [עד:]
(טו) זככות זכ: [עד:]
(טז) זככות זכ: [עד:]
(יז) זככות זכ: [עד:]
(יח) זככות זכ: [עד:]
(יט) זככות זכ: [עד:]
(כ) זככות זכ: [עד:]
(כא) זככות זכ: [עד:]
(כב) זככות זכ: [עד:]
(כג) זככות זכ: [עד:]
(כד) זככות זכ: [עד:]
(כה) זככות זכ: [עד:]
(כו) זככות זכ: [עד:]
(כז) זככות זכ: [עד:]
(כח) זככות זכ: [עד:]
(כט) זככות זכ: [עד:]
(ל) זככות זכ: [עד:]

מורס רש"י

גב והקדוש כ"י משלם
השלומי כפל. לנעלים,
ואינו משלם השלומי
ארבעה והמשה. דהא כי
טמא הקדש טמא. ועשו
אמר רמחם שלם שנים
לנעמו ולא להקדש, ויזון
דפטרית מנפסו מן לא תמידי
נעמייה ומיכיה. דמשלומי
ארבעה ותמשה אמר רמחם
ולא שלם ולא רשע, וכי
מדלית כפל מייחיה הווי ליה
שלםה וארבעה: [ב"ק סח].
החשוד בעמוד הכא

תוספות ר"ד (המשך)

קודמין לכל אדם ר' הושע
ב"ד ונפנו שאם שהתה
לפני סקריקון י"ב חודש כל
הקדש ליקח [וכן] ונתון
לבעלים רביעי פי' סקריקון
רומי אנס שאינו שרד
ישראל וישראל אמרו לו שא
קרקע הדינא מפי שהוה
י"א שלא יתרוגז ובהרוגז
מלחמת טיטוס שיהיה בארץ
יהודה לא היה סקריקון
אבל מהרוגז מלחמה ואילך
יש בה סקריקון. ומקשה
מאי קאמר השתא בהרוגז
מלחמה לא היה סקריקון
ומהרוגז מלחמה ואילך יש
בה סקריקון והרי יותר גדול
היה בעת הרוגז מלחמה
ממה שיהיה לאחר מכן
אמר רב יהודה שלא דנו
בה דין סקריקון דאמר רב
יוסף שלם גזירות גזרו
גזירות קבייתא כל דלא
קטיל נקיטא אמצינתא כל
דקטיל נקיטא ליה ד' וזו
בתימא כל דקטיל ליקטליה
הלכך קבייתא ומצינתא כיון
דקטיליה בעל הוהא אונסיה
גמר ומקני בתימא מימר
אמר האידיא לישקול ולמחר
הבענו ליה ליימא פי' דין
סקריקון הוא שאם קנה
ישראל מיד א"י האנס שהוא
ישראל קיים מקחו קיים
שבכל שעה יכול לבוא
ישראל בעל הוהא ומצינתא
מיידו ואומר לו למה קנית
השדה שלי שאני הייתי עתיד
לחבוט את הא"י בדין אבל
בהרוגז מלחמה לא היה
זה הדין נהוג דאבא אונסיה
דמיכספי דהא ליקטליה גמר
ומקני ליה ככל בל והלכך
ישראל שקנה ממנו קניינו
קנין אבל מהרוגז מלחמה
ואילך אינו מקנה לו ככל בל
וישראל הקנה ממנו יש לו
דין סקריקון שיבואו הבעלים
ויציאה מידו ולא קנין
הסקריקון וחזר ולקח מבי"ה
מקחו בטל שהוא אומר לו
ממנו כפל הוהא כוכבים
הקניתי לך ולא כלל לב אבל
אם לקח תחילה מבי"ה וחזר
ולקח מן הסקריקון מקחו
קיים. כי כשתקנה לו הוא
תחילה ככל בל הקנה לו וכן
גמי אם קנה מן האיש וחזר
ולקח מן המנה כדי שלא
תבא ותרוגז ממנו כבכחותה
מקחו בטל שתוכל לומר
נתת רוח ששיתי לבעלי ולא
הקניתי לך ככל לב אבל אם
לקח תחילה מן האשה וחזר
ולקח מן האיש מקחו קיים.
וזו היתה משנה ראשונה דתני
מקחו בטל והבעלים מציאותן
השתא מיידו אבל כ"ד של

ומה טעם אמרו נודעה אינה מכפרת. לקמיה ממיתין שלא נודעה
מכפרת הא נודעה אינה מכפרת כלומר אינה קריבה: היינו דקמיה
טעמא. דליכא ארבעה כהנים: דכליל היא. ואמר מוצה אוכל
גזילות: איפכא מיבעי ליה. ועל טעמא הגולה שנודעה לרבים שאינה
מכפרת מפני תקנת המוצה: משלם
תשלומי כפל. דכשגבה מולין הוא:
ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה.
דכי טעמא ומכר הקדש הוא ואין
תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה
והיגזן הקדש כלי פליטין צהוב צ"מ
דף ט"ו: כחן. ד"א שטמ צהוב עטמ
כרת: כרת מאי עבידיה. דכשגבה
לענין תשלומי ארבעה וחמשה לא
קשיא לן דליכא למימר דכי אמר
יחוש כדי לא קני לענין הקרבה
קאמר ולא לענין הקדש קאמר אלא
כרת אי מדאורייתא לא חויא להקרבה
הא קיימא לן [ונחיש דף ק"ב]. הראוי
לפתח אהל מועד מייצג עליו כחון
מידי אחריתא לא: כרת שעי' דכריס
כאם לו. כרת דאורייתא כדמפרש
ואזיל: אוקמוה רבנן. ברשות גג
אם הקדישה שיחול עליה הקדש גמור
ושימתיב כרת אם ישאטנה כחון כי היכי
דאוקמוה ברשותיה לענין כפרה וקנס
הוא דקנסוהו והפקר צ"ד הפקר
הוא וקדשה: לגיוסיה וולדוסיה.
לדפני הקדש אי אמרת משעת גבה
קיימא ברשותיה גיוסיה דליה הוא
ואינו משלם אלא דמי פרה העומדת
ליד ולא דמי פרה וולדה: ברתני' לא
היא סקריקון ויהודה. סקריקון
עובד כוכבים רוצח שנתן לו ישראל
קרקע כפדיון נפשו ואומר לו שא
קרקע זו ואל תמיתני: כהרוגז
המלחמה. מלחמת טיטוס שהיתה
בירושלים וציהודה. ובגמ' פריך מאי
קאמר: מקחו בטל. דלמרי' מיראשה
עבד אי נמי השני נוח לי והראשון מיראשה
היימנו ובגמרא' מוקי לה ללא כחש
ליה שטרס: לקח מן האיש. קרקע
המיוחסת לכתובת אשמו או שכחמו
ככתובתה או הכניסוהו לו שום ככתובתה
וכל שכן שאר נכסים דלא לא עבדה
ליה אמר לה עינין קנה בגרושין
ובמיתה הכי מוקמינן ליה צ"ב צ"ג: (ג):
מקחו בטל. דלמרה נחת רוח עשימי
לנעלי: נותן לבעלים רביעי. ששיערו
דסקריקון מחיל גבי ריבעא: גמ' לא
דנו דין סקריקון. כהרוגז המלחמה
קמי לגמרי הלוקח ממנו מקחו קיים
אבל מהרוגז המלחמה ואילך הלוקח
ממנו יש לו דין המפורש כשנמתינו:
דאמר רבי אפי' שלם גזרות גזר.
טיטוס כפולמוס שלו: כל דלא קטיל.
ישראל כל היכא דמשכח ליה: לקטלוהו.
הלכך אבא אונסיה כי א"ל שא קרקע
זו והניחתי אקנייה ויהליה בלג שלם
וקיימא לן מלאו חזין וצנייה וצניא
(צ"ב דף ט"ו): מפחד. דואג ללרות
הגולה שלא תארע תקלה כן אס
אעשה זאת: שקא דרייסק. דופן
של מרכנת נשים שקורין ריעוטג'א
בלגון אשכנו והיא טעין עולה
דלמרי' צאותו ואת בנו [וחזין
דף ע"ט]. כי מעיילית לי כודנייתא
כרייסק: קמלא ובר קמלא. כך
שם שני יהודים: דרמיה
קמלא. אהבנו היה שמו קמלא:
א"ל

שלא יאמרו מוצה אוכל גזילות. וא"ת וכי יש כח ציד חכמים
לעקור דבר מן המורה בקום עשה דמן המורה אין לרין
לנביא קרבן אחר וי"ל דווקא נודעה קודם זריקה אינה מכפרת
אבל לאחר זריקה שכבר נמסר לא הליכיהו להביא אחרת: כ"י היכי
דליחייב עליה. פירש בקונטרס
דקנסוהו רבנן וקשה דמי לא עסקינן
לדפילו שחטה אחר כחון דחייב
אלא כיון דלא נודעה לרבים אוקמוה
ברשותיה שלא יהו כהנים עבדים
ומנילא ממייב השומט כחון:
לגיוזותיה עליה. וולדוסיה. וא"ת אפי'
דהא מן (צ"ק דף ט"ו): גול פרה
מעוברת וילדה ורחל טעונה וגזוה
משלם דמי פרה העומדת לילד ודמי
רחל העומדת ליגזו ואם נתעברה
אלו משלם כשעה הגולה וי"ל דנפקא
מינה לר"מ דלמך דהאם כגמרא
משלם אותה ואת גיוסיה ואת ולדוסיה
משום דקנסו גזלן ואע"ג דשינוי קונה
הכא מ"מ נשעת הקדש אוקמוה
ברשותיה ולא קנסו ולרבי יהודה
דלמך גזילה חוזרת צעיתה לרב זכד
דלמך אלביה שחש על גבי הגזילה
דנגזל ויהי הכא דלוקמוה ברשותיה
דגזלן הוא אכל לרב פפא דלמך
אליביה דהו דגזלן לא נפקא מינה
מידי ולרבי שמעון דלמך האם למלחמה
ולשליש ולרביע הכא הווי הכל שלו
אכל לרב זכד דלמך לר"מ כוליה
דגזלן ולא נפקא מינה מידי הכא
כמאי דלוקמוה ברשותיה:
ביהודה בהרוגז המלחמה.
גזרו גזרה על יהודה לפי שמסורת
צידם מאכזרם שיהודה הרג עשו
דמתיב (נלשתי מט) יך צנורף
ארצין ומנא נמי צפדי ידיו רב
לו נשע שרסא את עשו ובסוף
פ"ק לטוטה (דף י"ג). דלמך חושם
כן דן שקל קולפא ומימיה ארבייה
דעשו ונתרו עיניה ופלו אכרעיה
דיעק שמה לא מת צלותה הכאה
על שעת עליו יהודה הרגו:
אשרי אדם מפחד תמיד. צ"פ
הכואה (זככות ס). אמרינן
חזייה לההוא גגרא דהוה מפחד
א"ל חטאה את דכתיב פחדו צליון
האשך פריץ מקרא דהכא ומוקי
לה צדרי תורה שדואג שלא ישכח
תלמודו וחזרו על משנתו ממד והכא
נמי מימיה ליה אהני עובדי שבעטו
על רוב טונתם ושלוותם לנייש את כר
קמלא ולעמוד על צת קיסר והיה
לס לפחד ולדאג מן הפורענות
ולא דמי לאדם המתפחד כנסם:
עגלא

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

זוהי קמיתא כל דלא קטיל ליקטלוהו חרוב ומציעתא כיון דקטלי
אגב אונסיה גמר ומקני בתימא אמרי האידא לישקול למחר תבענא
ליה בדינא: אמר רבי יוחנן מאי דכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה * אקמא ובר קמא חרוב ירושלים אתרנגולא
ותרנגולתא חרוב טור מלכא אשקא * דרייסק חרוב ביתר אקמא
ובר קמא חרוב ירושלים דההוא גברא דרמיה קמא ובעל דבביה בר
קמא עבד סעורתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמא אול
אייתי ליה בר קמא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי
ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק
אמר ליה הואיל ואתא שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא
אמר

א מ"י פ"ה המלכות
אשרי מוצה ה"ל סמג
לחן ש"י ש"י
ב מ"י פ"ב מל' גביה
ל' ו סמג עין מה טושע
כ ב ד ה מ"י פ"ח מל'
מעשה הקנינות הלכה
ד:
כז ו מ"י פ"ב מל' אשית
ה"ל ו פ"ל מל' מכרה
ה"ל ו סמג עין מה טושע
א"ש פ"ו ח' ו סמג ח'
ספ"ג:
פד ז ח מ"י פ"י מל'
גולה הלכה ו סמג
עשין ע"ה טושע ה"מ סמג
ל'ו ספ"ג ח':

תורה אור השלם

1. אשרי אדם מפחד תמיד
ומקשה לכו יפול ברעה:
משלם כח יד

גיון הש"ס

נב' אקמא ובר קמא.
אמתיא לקרא דמלי עין
מעשה שיהי' חריב וכן
סנהדרין דף ק"ג ע"ב חמת
ה' צמת רשע זה פקח
כן נמלחו וכי עינין לקמן
דף סח ע"ה ויש' כחוס'
ד"ה ומתי:

הגרות מהר"ב

רש"י סקריקון
מתנ' א לא ה"י סקריקון
והי' אכל י' בידן ליקח כ"י.
ע"י מתי:

לעני רש"י

ריטוג'א. מרכב.

תוספות ר"ד

דאורייתא פי' אבל בקטנה
לא גזיר דאפי' לא אכלה קטן
אוכל נבילות היא ובקטנה
נמי ליכא למיגור שמה
איכיל קטן בגדולה דקידוש
קטן אינו כלום שלא תתני
חכמים קדושין לקטן אבל
קידוש חוהן קדושין
מורכבן כדאמרן בפרק חושן:
ועל המירש וכו' פי' קורה
גדולה וכגון שלא עשה
בה שום שינוי מעשה אלא
כנראה כביתו כאשר היא
שלא קנה בשנינו מעשה
שאינו שמה בה שינוי מעשה
מאורייתא קמא ואין לו
עליו אלא דמי: ת"ר גול
מריש ונבוא בביה ש"א
מקטיל את כל הבהמה כולה
יחזור מריש לבעלי ובה"א
אין לו תלך דמי מריש
מפני אקח השבים: ועל
טעמא הגולה וכו'. אמר
גולא דבר תורה בין נודעה
בין לא נודעה אינה מכפרת
פי' יאשר כ"י לא קני
יקרבן בעל הוא דלא קרינא
כיה קרבנו וחולין בעודה
הוא ומפני מה אמרו לא
נודעה מכפרת שלא יהו
כהנים עצבים שאכלו חולין
שנשטחו בעודה וימנעו
משנות עבודה ומנצא מוצה
בטל ואי' ה"א התנו כ"ד
ליקור דבר תורה לפטור את
יה מחטאת שהוא מחויב בה
כ"ה התורה. האמין באשה
כ"ה בעל המעשה שאני
לא מיעקף הוא. ורב יהודה
אמר דבר תורה בין נודעה
בין לא נודעה מכפרת מ"ט
איש כ"י ומפני מה אמרו
נודעה אינה מכפרת גזירה
טמא יאמרו מוצה אוכל גזילות פי' רב יהודה מפרש מריש דמתני' דקתני מפני תיקון השבים כגון שלא נתיאשו הבעלים
אפי' היתה תיקון השבים שלא יקעקעו ביתו תקנו שיתן דמי משא"כ בכל גזילה: ברתני' לא היה סקריקון ביהודה בהרוגז
מלחמה מהרוגז מלחמה ואילך יש סקריקון כיצד לקח מן הסקריקון חזרו ולקח מן ב"ה מקחו בטל מבי"ה וחזרו ולקח מן
סקריקון מקחו קיים מן האיש וחזרו ולקח מן האשה מקחו בטל מן האשה וחזרו ולקח מן האיש מקחו קיים זו משנה ראשונה
אבל כ"ד של אחריהם אמרו הלוקח מן הסקריקון נותן לבעלים רביעי אימתי בידן ליקח אבל יש בידם ליקח הם

הניזקין פרק חמישי גיטין

א"ל לא. שניקנה לך: א"ל. איזה ישיגה לך דמי פלגא סעודתך: איכול קורנא. מלשנות: קורנא. קרנן להקריב על גבי המזבח דקיימא לן איש איש לרבות את עובדי כוכבים שונדריים נדרים ונדבות כשראל (מילין דף יג. א): כניב ספסיס. שפה העליונה: לדידכו לא הוי מומא. להקריב לגובה צמח לידהו אלא מחוסר אבר: דוקין. עילי'ה כמו הנוטה דקוק (ישעיה מ): יאמרו ממטיל מוס בקדשים יהרג. שיהו סבורין שבשעיל שהטיל מוס בקדשים ועבר על מוס לא יהיה צו (ויקרא כג) נהרג: ענטונוסו. סבלומו שסבל את זה ולא הרגו: שדא גירא למורה. לקסוס קסס כשהיה סמוך לירושלים: הסא ינוקא הוה מנגנס בלישניה לא גרסינן: ביד עמי ישראל. על ידי עמי ישראל: ולכפורי ידיה. לקנח ידיו: נקדה. נקדה לשון מקדירין כהנים (עירובין דף נח.). נקדה לו חמה זכרה בשצילו במסכת תענית (דף כ. ב): זילתו. זליית של טליתו: נגדרה על גבי כרים וכסתום. שלא היה מהלך אלא על גבי מילת: ואיכא דאמרי. זן זליית שמו ולמה נקרא שמו הכסת שהיתה כסתו כסא שלו מוטלת זין גדולי רומי כשהיה הולך ברומי להקביל פני קיסר: הוו להו להך תלתא עמירי מימי ושערי ותמרא וזיבי למין כל בני העיר עשרים ותד שאת: בריוני. אנשים ריקים ופוחזים למלחמה: אמרו להו רבנן. להך בריוני: לא מסתייעא מילתא. ללחא. קמו. בריוני: קלינוה להך אמברי. לאורות המנוחה ועליט כדי שילחמו: סמידא. סלת: חיוורא. פת נקיה: גושקרא. פת קינר שזוהי: פרה. פרש של גללי צמחה: ומסה. ממתת איסטניסותה: גרוגרת. מלוחם ששאלו לרבי דקוק שמנך את מימיה ומלחמה היא ואלתה לרעובנה ומירח החולי של רבי דקוק שכתב גרוגרת טעמה ומתה באסטניסות: הוה מסחוי. גרוגרו: מאבראי. ממתת שהיה כחוש: פי הוה בריא. כשגמר תעניתו ורצה להצרות עצמו: הוה מייסי ליה גרוגרות. תאניס יבשן מפני שלא היה יכול לבלוע דבר עבה והיה מונך את מיתו ומשלך הגרוגרות: אבא סיקרא. קן שמו: שלח ליה. רבן יוחנן זן וכאי תא לנבאי בלענא: אמר ליה. רבן יוחנן זן וכאי: עד אימתי עבדיפו הכי. דלא שבקימון לאשלומי: חוי לי תקנתא לדידי. שניחוי ללחא מן העיר: נקוט נפשך בקלירי. החוק עמך כחולה הולך קול שאתה חולה: לישילו כך. כמו שאתה גוסס: ואייסי מידי סריא. דבר מקריח כגון נצילה: ואגני גבך. והשכב במטמך עמך שיאמרו מת הוא ומסריח כבר: ולישילו כך הלמידך. יבסו מתת רגלי מטמך לשאת ולא ייחוו אחריש לשאת דליזין ידעין דמייא קליל ממתת: בעו. הך בריוני: למדקריה. ברמיחם שמה מערים הוא: אמר להו. אבא סקרא: יאמרו. הרומיים עליכס שאפילו רבן דקרו: למדיחפיה. אולי יעק: דלאו מלכא אגא. והתעללת צי: איברא

מוסף רש"י

המשך עמוד קודם
לקח מסיקריקין. מנגן נכרי הורג נפשות על עסקי ממון שאומרו לו שא קרקע זו ויחמינו ומתה ו לא ירע המנה. לפילי לנשי' מלחיה וזין זנייה זניי, מלחיה ויהי לא היה ממנה (רשב"ם ב"ב טז. א). לקח מן האישי מן העגל. כל הקדושים משועבדים למנות אשמו והיו ולמחר אס עינת או ירשנו מעורף מלקוחות אם לא תמלא בני חורין שן כח לה כל נכסי אחריו ויכריח למתוך כמס' כמות (א) רוח. זה הלקח, ולקח מן האשה. מן כל דבר מועט ויקנה לו, כדי שלא תעורף ממנו חוב כחונכה (רשב"ם ב"ב טז. א). מקחו בטל. לא בטל בטל ממנו. של וזן שיהיה בעל זה הלקח את הפירות, שהרי המכר מכר לו כל זמן שלא מתגרס האשה ולא יבא זמן גיטי כחונכה וכו' ואע"פ שמשועבדין לאשה אלא דלמי אהי שיעור שכולל לנרין מן השניע וזנה לננות כחונכה, הלקח הוא מקחו בטל אחר ולקח מן האשה קאי, דהוי בעל לגמי האשה כמת, וכשנפלה לננות כחונכה חטוף ממנו, דמי אמרה מתת רוח עשיתי לנבלי למטר לן קרקע המשועבד לו ולא נחייבי לננות לקנות לן (שם) א: מקחו בטל משמע לגמרי ואפילו נחיי בעל, ובי"ב (שם) מוקמינן לה כחמת מאתן שלח שדות, או יימדה לה כחונכה, או כחל לה כחון המנוחה, או שהכניסה לו שם משלה (כחונכה צה. א). למחר תבענא ליה בדיא. והלקח לא קנה הסיקריקין, דהא לא נתן מעות אלא גולה כחונכה, והלקח ממנו נמי לא קנה, דקרקע אינה גולה ואכתי בשותא דמריה קמא אפס, ואפילו חור ולקח מבעל הכני, כמכר לו שטר, או כחונכה או כשטר מכרה בלא מעות, דאילו נתן מעות לנבלי הכני קנה וכו' (רשב"ם ב"ב טז. א). ביה. עיר גדולה והיו ישראל דרין בה (תענית כו. א). ע"ב שיר' לעמוד הקודם גושקרא. פת מוכין (שבח כ. ב).

אמר ליה לא אמר ליה יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתך אמר ליה לא אמר ליה יהיבנא לך דמי כולה סעודתך א"ל לא נקמיה בדיה ואוקמיה ואפקיה אמר הואיל והווי יתבי רבנן ולא מחו ביה ש"מ קא ניחא להו איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא אזל אמר ליה לקיסר מדרו כך יהודאי א"ל מי יימר א"ל שדר להו קורבנא חזית אי מקרבין ליה אזל שדר בדיה עגלא תלתא בהדי דקאתי שדא ביה מומא ב"ב בניב שפתים ואמרי לה בדוקין שבעין דוכתא דלירידן הוה מומא ולירידהו לאו מומא הוא סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות אמר להו רבי זכריה בן אבקולס יאמרו בעלי מומין קריבין לגבי מזבח סבור למיקטליה דלא ליזיל ולימא אמר להו רבי זכריה יאמרו מטיל מוס בקדשים יהרג אמר רבי יוחנן ענותנותו של רבי זכריה בן אבקולס החריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו והגליתנו מארצנו שדר עלוייהו לנירון קיסר כי קאתי שדא גירא למורה אתא נפל בירושלים למערב אתא נפל בירושלים לארבע רוחות השמים אתא נפל בירושלים א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר ליה יונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל וגו' אמר קודשא בריך הוא בעי לחרובי ביתיה ובעי לכפורי ידיה בההוא גברא ערק ואזל ואייגיד ונפק מיניה ר"מ שדריה עלוייהו לאספסינוס קיסר אתא צד עלה תלת שני הוו בה הנהו תלתא עתירי נקדימון בן גוריון וכן כלבא שבוע וכן ציצית הכסת נקדימון בן גוריון שנקדה לו חמה בעבורו בן כלבא שבוע שכל הנכנס לביתו כשהוא רעב ככלב יוצא כשהוא שבע בן ציצית הכסת שהיתה ציצתו נגדרת על גבי כסתות איכא דאמרי שהיתה כסתו מוטלת בין גדולי רומי חד אמר להו אנא זיינא להו בחיטי ושערי וחד אמר להו בדחמרא ובדמלחא ומשחא וחד אמר להו בדציבי ושכחו רבנן לדציבי דרב חסדא כל אקלידי הוה מסר לשמיעיה בר מדוציבי דאמר רב חסדא איכלבא דחיטי בעי שיחין אכלבי דציבי הוה להו למיזן עשרים וחד שתא הוה בהו הנהו בריוני אמרו להו רבנן ניפוק ונעבדי אמרו להו רבנן לא מסתייעא מילתא קמו קלנהו להנהו אמברי דחיטי ושערי והוה כפנא מרתא בת בייתום עתירתא דירושלים הוויא שדרתה לשלוחה ואמרה ליה זיל אייתי לי סמידא אדאזל אידבן אתא אמר לה סמידא ליכא חיוורתא איכא אמרה ליה זיל אייתי לי אדאזל אידבן אתא ואמר לה חיוורתא ליכא גושקרא איכא א"ל זיל אייתי לי אדאזל אידבן אתא ואמר לה גושקרא ליכא קימחא דשערי איכא אמרה ליה זיל אייתי לי אדאזל אידבן אתא ואמר לה הוה שליפא מסאנא אמרה איפוק ואחוי אי משכחנא מידי למיכל איתוב לה פרתא בכרעא ומתה קרי עלה רבן יוחנן בן זכאי הרכה כך והענוגה אשר לא נסתה כך רגלה איכא דאמרי גרוגרות דר' צדוק אכלה ואיתניסא ומתה דר' צדוק יתיב ארבעין שנין בתעניתא דלא ליחרב ירושלים כי הוה אכיל מידי הוה מיתחוי מאבראי וכי הוה בריא מייתי ליה גרוגרות מייך מייהו ושדי להו כי הוה קא ניחא נפשה אפיקתה לכל דהבא וכספא שדיתיה בשוקא אמרה האי למאי מוכעי לי והיינו דכתיב ככספם בחוצות ישליכו אבא סקרא ריש בריוני דירושלים בר אחתיה דרבן יוחנן בן זכאי הוה הוה שלח ליה תא בציענא לגבאי אתא א"ל עד אימת עבדיתו הכי וקטליתו ליה לעלמא בכפנא א"ל מאי איעביד דאי אמינא להו מידי קמלו לי א"ל חוי לי תקנתא לדידי דאיפוק אפשר דהווי הצלה פורתא א"ל נקוט נפשך בקצירי וליתי כולי עלמא ולישיילו כך ואייתי מידי סריא ואגני גבך ולימרו דנח נפשך וליעיילו כך תלמידך ולא ליעול כך איניש אחרינא דלא לרגשן כך דקליל את דאינהו

עגלא תלתא. כמו ושלישים על כולו (שמות יד) וכמו עגלה משולשת ואיל משולש (נדרש"ט טו) פי' נריח ועוז ויש מפרשים שלישי לנצטן ולא יתכן דלמרינן כפרק ארבע מיתות (סנהדרין דף סה:) דהווי מצרו להו עיגלא תלתא ולא כמו שפרש שגלל שלש דהא כסוף פרק רבי אליעזר דמילה (שבת דף קלו.) אמר עבד להו עגלא תלתא ציומא דשבעת פירוש יוס שציעי לליתו: א

גליון הש"ס
רש"י ר"ה גושקרא פת קיבר. עין שנת דף כ ע"ב
נכסי דיה גושקרא:
לעוי רש"י
ט"ל"א. קרום ענין הפוגע בראיה. שאומרידי"ר.
משני, בעל איכות נחוחה.

1. ונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל ויעשו באדום כאפי ונקמתי וידעו את נקמתי באם אדני אלהים: יחוקאל כה די 2. הריה כך והענוגה אשר לא נסתה כך רגלה הוצג על הארץ מהתענג ומרר תרע עינה באיש ודקה ובבנה ובבנתה: דברים כה נו 3. כקפם בחוצות ישליכו ויהבם לנה יקיה כספם חוהבם לא יוכל להצילם ביום יבירת יי נפושם לא ישבעו ומעיהם לא ימלאו כי מוכשול עותם יקיה: יחוקאל ז ט

גליון הש"ס
רש"י ר"ה גושקרא פת קיבר. עין שנת דף כ ע"ב
נכסי דיה גושקרא:

לעוי רש"י
ט"ל"א. קרום ענין הפוגע בראיה. שאומרידי"ר.
משני, בעל איכות נחוחה.